

סילבוס

צדק מרחבי ועירוניות - 40858

תאריך עדכון אחרון 27-09-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אמילי סילברמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Emily.silverman@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי ג' 16:30 - 17:30

מורי הקורס:

ד"ר אמילי סילברמן

תאור כללי של הקורס:

קורס קריאה זה חוקר מדיניות ופרקטיקה של צדק מרחבי, עם דגש מיוחד על ערים בדרום הגלובי (מדינות מתפתחות). הקורס משלב סטודנטים בתכנית "גלולקל" (שחלקם אינם דוברי עברית ולכן הדיון בכיתה מתנהל לחלוטין באנגלית) וסטודנטים בתכנון עירוני המתעניינים בלימודי פיתוח לשילוב עשיר ודיונים מעניינים במיוחד. הלימוד מתבסס על קריאה שבועית באנגלית, כתיבת כ-3 מטלות קצרות באנגלית לאורך הסמסטר, הרצאות באנגלית, ודיון באנגלית בכיתה אודות תרגילי הכתיבה. בשנת 2018 - 2019, צוותי סטודנטים יחקרו פרקטיקה טובה של צדק מרחבי מעיר בדרום הגלובלי ויחד נחקור אפשרויות התאמה ייחודיות במזרח ירושלים. סטודנטים בקורס מוזמנים להשתתף ב"סיורי שישי" עם הקליניקה האורבנית. נושאים מרכזיים כוללים: תכנון מרחבי ככלי לצימצום עוני ושיפור ניידות חברתית; השפעת מדיניות דיור, תחבורה והמרחב הציבורי על מטרות חברתיות; תכנון מרחב עבור נשים, ילדים, מבוגרים ואוכלוסיות מוחלשות; והשפעת האזרח על תכנון.

מטרות הקורס:

לפתח מודעות להשפעת תכנון מרחבית על עוני ואוכלוסיות מודרות. להמחיש את הפונטנציאל של מדיניות דיור, תחבורה, מרחב ציבורי, והתחדשות עירונית לחיזוק ניידות חברתית. לבחון ולנתח "פרקטיקות טובות" של צדק מרחבי במקרי בוחן בין לאומיים, והתאמתם ליישום בירושלים ומקומות נוספים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להעריך את ההשפעה החברתית של תכניות מרחביות, כולל בתחומי הדיור, תחבורה, ומרחב ציבורי, ועם דגש על אוכלוסיות עניות, וסוגיות של גיל ומגדר.

לבנות מקרה בוחן מחול ולהציע תרגום והתאמה מדינות אחרות, ולירושלים בפרט.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה, והשתתפות פעילה בדיונים, כולל מענה בכתב ובעל פה לשאלות על חומר הקריאה.

שיטת ההוראה בקורס: ההרצאות עם דוגמאות ממדינות מפותחות ומתפתחות, כולל החוויות של הסטודנטים במדינותיהם. הסטודנטים מתבקשים להגיש 4 עבודות כתובות קצרות במהלך הסמסטר, ולקרוא מאמר כל שבוע. דיון ערני, במיוחד אודות חומר הקריאה ונסיון הסטודנטים עם הנושאים. נשאף לכלול סיור לימודי כיתתי, ולפחות שני מרצים אורחים בעלי נסיון בתכנון עירוני במדינות מתפתחות.

עבודת צוות (זוגות) לחקר מקרה בוחן של פרקטיקה טובה בצדק מרחבי ממקום אחר, ועבודה כיתתית לתרגום והתאמת הפרקטיקה למציאות במזרח ירושלים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס <
1. מה בין צדק מרחבי, ערים והדרום הגלובלי?

-
2. תכנון מרחבי וצדק חברתי, העיר הצודקת.
  3. "ערי הגעה"
  4. א-פורמליות במגורים ושדרוג מגורים לא מתוכננים.
  6. תחבורה וניידות בתמאי א פורמליות.
  7. המרחב הציבורי כהתערבות בצדק מרחבי.
  8. מגדר וגיל בהתערבויות מרחביות.
  - 9 ארגונים אזרחיים ותכנון עירוני
  10. האם מתכננים שונאים את העניים וה agenda urban new

חומר חובה לקריאה:

- World Cities Report 2016: UN Habitat.
Environment and Urbanization April 2016: The New Urban Agenda
"Restoring Just Outcomes to Planning Concerns", S. Fainstein and N. Feinstein, in
Carmon and Feinstein eds, (2013).
Arrival City, D. Saunders (2011).
Favella, J. Perlman, (2010).
Happy City, C. Montgomery (2013)
Cities for People , J. Gehl, (2010).
"Designing Cities for Women and Children", E. Kail
"Urban Transportation and Social Equity", J. Levine, in Carmon and Feinstein eds,
(2013).
"Spatial Justice: Derivative but Causal of Social Injustice", P. Marcuse (2010).

חומר לקריאה נוספת:

- Jaime Lerner, Song of the City (TED talk)
Curitiba, Story of City,
Holding Ground: Dudley Street Neighborhood Initiative (film)
TRedevlopment Plan leads to Controversy in Dharavi, Mumbai (film)

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
- הרצאה 20 %
- השתתפות 10 %
- הגשת עבודה 0 %
- הגשת תרגילים 30 %
- הגשת דו"חות 0 %
- פרויקט מחקר 40 %
- בחנים 0 %
- אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

השתתפות הקורס דורשת רמה גבוהה של אנגלית: קריאה של עד 8 מאמרים באנגלית לאורך הקורס, כתיבה של כ 4 תרגילים באנגלית, ודיון פעיל בכיתה באנגלית.